

שהוא הדין לכל העבודות, שכן בהמשך הסוגיה שם שואל הירושלמי: "שאר כל מעשיו מניין? ועשית פסח, שיהיו כל מעשיו לשם פסח".

סיכום

נאמר בסוגייתנו שחטאת ששחטה לשם חולין – כשרה, אך לא עלתה לבעלים לשם חובה. כך כתבו גם רש"י והרמב"ם, וכך משמע מהרשב"א. אולם הרמב"ן כתב שחטאת ששחטה לשם חולין עולה לבעלים לשם חובה, ותמהו עליו האחרונים, ויש שהגיהו בדבריו (רעק"א). יש שביארו שהרמב"ן אינו סובר להלכה כסוגייתנו, אלא כרבא (לעיל ג,א), שחטאת ששחטה לשם חולין היא כחטאת ששחטה סתם, ולדעתו עולה לבעליה (חיבת הקודש, ועוד).

מכמה ראשונים עולה שאין לחלק בין חטאת לשאר קדשים בדין זה, וגם בשאר קדשים ששחטם לשם חולין – הזבח לא עלה לבעלים לשם חובה (רש"י, רשב"א, וכן הוכיח בליקוטי הלכות מסוגייתנו). דעת הרמב"ם בעניין זה שנויה במחלוקת: יש אומרים שבשאר קדשים הזבח עולה לשם חובה (זבחי אפרים) ויש אומרים שדינם כחטאת (טהרת הקודש).

הרמב"ם פוסק שפסח שנשחט לשם חולין פסול לגמרי, וכן דעת המאירי. המאירי הביא לכך מקור מן הירושלמי, לפיו פסח חמור מן החטאת וצריך מחשבה לשם פסח בלבד, אולם יש הסוברים שהירושלמי אינו עוסק כלל בפסח שנשחט לשם חולין (ליקוטי הלכות). יש שכתבו טעמים אחרים: פסח וחולין דומים זה לזה יותר מחטאת וחולין, ולכן שחיטת פסח לשם חולין – פוסלת (חיבת הקודש, אור שמח). פסח לשם חולין הוא כפסח שנשחט שלא לאוכליו ושלא למנויו (קן אורה, ליקוטי הלכות).

בשאר העבודות מלבד השחיטה, כתבו אחרונים שמחשבה לשם חולין אינה גורעת כלל, כי עבודות אלו אינן קיימות בחולין (אור שמח, משאת משה). מן המאירי משתמע שגם בשאר העבודות הדין דומה לשחיטה.

(ב,א; בשם "גדול אחד מחכמי ירושלים"), שפסח וחולין נחשבים כמין אחד, משום שפסח בא בעיקרו לאכילה, כמו חולין, בניגוד לשאר הקרבנות. הקושי בהסבר זה הוא, שהרמב"ם (הל' פסולי המוקדשין טו,ה הנ"ל) מנמק את דינו של רב בדרשת ר' אלעזר, ולא בסברה "לא מחריב בה".

יש שהסבירו את ההבחנה בין חטאת לפסח מכיוון שונה לגמרי: בפסח יש דין מיוחד לשוחטו לשם אוכליו (היינו, מי שיכול לאוכלו) ומנויו (מי שנמנה על חבורת מקריבי הפסח), ואם נשחט שלא לאוכליו ומנויו – פסול (משנה פסחים סא,א). לדעת הרמב"ם, פסח שנשחט לשם חולין הרי הוא כפסח שנשחט שלא לאוכליו ומנויו, משום שבחולין אין מושג של "אוכליו ומנויו" (קן אורה בסוף הקדמתו למסכת; זבח תודה ג,א; חמדת דניאל ב,א).

הדין בשאר העבודות מלבד השחיטה

רב התייחס בדבריו רק לשחיטה שנעשתה לשם חולין, ויש להסתפק מה דין כוונה לשם חולין בשאר העבודות המעכבות (קבלה, הולכה וזריקה). בספר משאת משה (סימן ב) סובר שדווקא בשחיטה, שהיא פעולה הקיימת בחולין כדי להתיר את הבהמה באכילה, המחשבה לשם חולין משפיעה וגורמת שהקרבן לא יעלה לשם חובה, אבל בשאר העבודות, שכלל לא שייכות בחולין, המחשבה לשם חולין אינה גורעת כלל. כך גם נראה מדברי האור שמח (הל' פסולי המוקדשין טו,יא), וגם בערוך השולחן (קנ,ב) כתב סברה זו לגבי מנחות, שלא שייכת בהן מחשבת לשם חולין, כיון שאין בהן שחיטה. לעומת זאת בספר ראש המזבח (כאן) דייק מלשון הרמב"ן (במלחמות בראש השנה שם) שגם בשאר העבודות מחשבה זו גורעת, שכתב: "קדשים לשם חולין כשרין, ועולין לבעלים לשם חובה... הוא הדין לזורק" (ואינו מוכרח, שהרי הרמב"ן סובר שמחשבה זו לא גורעת כלל, ועל כך הוא אומר שהוא הדין לזורק).

על פי המאירי, שלמד שמחשבה לשם חולין פוסלת בפסח מן הירושלמי בפסחים (פ"ה ה"ב) הנ"ל, יש להוכיח

מערכה קי. מתעסק בקדשים (מו,ב-מז,א)

(כגון בתקיעת שופר: "המתעסק לא יצא", ראש השנה לב,ב, ועיין קן אורה בהקדמתו לזבחים), ואם היתה זו עבירה – אינו נחשב אפילו כשוגג, ופטור מקרבן חטאת ("אשר חטא בה – פרט למתעסק", כריתות יט,א). הסוגיה דנה בעושה את עבודות הקרבן כמתעסק, האם יצא ידי חובתו וקרבנו כשר או לא. זאת, בהשוואה לדין המקביל בשחיטת חולין.

"מתעסק" פירושו – העושה פעולה שאיננו מודע לה, כגון שידיו ביצעו פעולה שלא נתכוון לה, או שאמנם נתכוון לעשות משהו אבל לא הכיר את המציאות שלפניו ולא הבין את פשר מעשהו¹. בדרך כלל, פעולה שנעשתה בטעות מעין זו איננה מיוחסת ונחשבת לאדם העושה אותה כלל: אם היתה זו מצוה – לא יצא ידי חובתו

הגבתו חתך ירק מבלי משים, או המתכוון להגביה ירק שסבר שהוא תלוש והתברר שהוא מחובר (שבת עב,ב ברש"י ותוס' ד"ה נתכון).

9. לעומת זאת על פי ההסבר האחרון לדעת הרמב"ם, שהדבר תלוי בדין השוחט שלא לאוכליו, הרי פסול זה קיים רק בשחיטה.

1. בהלכות שבת נדונו שני הסוגים הללו: המתכוון להגביה סכין מהקרעק ואגב

בשיעורי הגרא"י מטלז (חולין עמ' 178) תירץ, ש'כוונה לזביחה; פירושו להתיר את הבהמה למטרתה, בכל מקרה כעניינו: בחולין – להיתר אכילה, ובקדשים – להיתר מזבח. לפיכך, אם בחולין נדרשת כוונה לזביחה – אין בקדשים חידוש עקרוני בכך שצריך להתכוון גם לשחיטת קרבן⁴.

שחיטה ב"מתעסק". הסכין נופלת מיד האדם על צואר הבהמה ושוחטת ללא כוונה. בשחיטת חולין התקבלה להלכה הדעה ששחיטה באופן זה כשרה, אבל בשחיטת קדשים הרי זה פסול.

שיטת רש"י וסיעתו: המתכוון לשחיטה כלשהי – כשר

רש"י בכמה מקומות מגדיר את ה"מתעסק" הפסול בקדשים כמי שאינו מתכוון לשחיטה כלל: בפירושו לתורה (ויקרא יט,ה): "לרצונכם... מכאן למתעסק בקדשים שפסול, שצריך שיתכוון לשחוט". וכן במנחות (ק"ב ד"ה לרצונכם): "שתהא כוונתכם לשחוט, פרט למתעסק בסכין לחתוך דבר

1. חתיכת הסימנים אינה מפורשת בגמ', אבל כך הסיקו תוס' (כאן, ובחולין שם ד"ה ואי) מסתירה לכאורה בסוגיה שם: בתחילה נאמר שאם זרק סכין לנועצה בכותל והלכה ושחטה הרי זו שחיטה פסולה לדעת חכמים, אע"פ שהתכוון "לשום חתיכה בעולם", ובהמשך נאמר שלדעת חכמים "נהי דלא בעינן כוונה לזביחה – לחתיכה בעינן". על כרחנו יש לחלק בין חתיכה בעלמא לחתיכת הבהמה. ברמב"ן שם פירושים אחרים לסוגיה, לפיהם אין צורך בהבחנה זו.

2. בקושיה זו דנו גם באחיעזר (חיל"ד ס' ד) ובאור שמח (הל' מקואות א,ח).

סוגיית הגמרא: השוחט ואינו יודע שזהו קרבן – פסול

ר' אלעזר [שטמ"ק: אילעא] מבחין בין השוחט חטאת לשם חולין, שכשרה, לבין השוחט משום חולין, כלומר, שסבור שהיא חולין, שפסולה. זאת, כדברי שמואל ורב הונא שהמתעסק בקדשים פסול, ולמדו זאת מ"ושחט את בן הבקר לפני ה'" (ויקרא א,ה). שתהא השחיטה לשם בן בקר, וכן מ"לרצונכם תזבחוהו" (ויקרא יט,ה), ושני הפסוקים נאמרו למצוה ולעכב. ההבנה הפשוטה בדברי ר' אלעזר היא, שלדעתו "מתעסק" אינו רק מי שלא הבין כלל שהוא שוחט, אלא גם מי שידע שהוא שוחט, ורק לא ידע שזהו קרבן – הרי זה "מתעסק" הפסול, ושתי הלכות אלה נלמדות מן הפסוק כאחת, וכך כותבים תוס' (ד"ה מנין).

נראה שהלימוד יסודי מסברה, שהתורה רוצה שהבאת הקרבן תהיה מתוך רצון ומודעות, ולפיכך לא מספיק שידע שהוא שוחט, אלא שידע שזהו קרבן. כך משתמע מרבנו גרשום (חולין יג,א), המבאר את הדרשה בגמ': "לרצונכם תזבחוהו – לדעתכם זבוחו" – שאם חייב חטאת או אשם או עולה אין מקריבין אותו בעל כרחו, אלא מכין אותו עד שיאמר רוצה אני". הדברים תמוהים לכאורה, מה עניין הקרבה בעל כרחו אצל פסול מתעסק? אלא שיסוד משותף לשתי ההלכות, שהבאת הקרבן תהיה ברצון וידיעה.

הסוגיה בחולין: "מתעסק" הוא מי שאינו מתכוון לשחיטה כלל

בסוגיה בחולין לא,א-ב מבואר שיש שלוש דרגות של כוונה בשחיטת חולין: כוונה לשם חיתוך כלשהו, כגון נעיצה בכותל, ואגב נעיצתו נשחטה בהמה; כוונה לשם חיתוך סימני הבהמה, הקנה והוושט; וכוונה לזביחה, כלומר, לשחיטה², ודעתו שהבהמה תהיה מותרת בשחיטה זו³. לדעת רבי נתן, והגמרא מכריעה להלכה כמותו, אין צורך בשום כוונה שהיא, ואפילו נפלה הסכין מידו – שחיטתו כשרה. לדעת חכמים אין צורך בכוונה לזביחה, אבל עליו להתכוון לשם חתיכת הסימנים.

לשון הגמ' שם: "מדגלי רחמנא מתעסק בקדשים פסול – מכלל דחולין לא בעינן כוונה. ורבנן, נהי דלא בעינן כוונה לזביחה, לחתיכה בעינן". על פי הגמ' כאן, מתעורר קושי בסוגיה שם: אם בקדשים נדרשת כוונה נוספת לשם שחיטת קרבן, ולא די בכוונה לשחיטה גרידא, מה המקום להוכיח מכאן שבחולין אין צורך בכוונה שחיטה? שמא רק בזה יתרון הקדשים על החולין, שבקדשים צריך לדעת שזהו קרבן!

1. המושג 'זביחה', המשמש בלשוננו בהקשר של קדשים דווקא, נאמר בתורה ובחז"ל כמילה נרדפת לשחיטה, אף בחולין, ראה במבוא א.

2. ההבחנה בין חתיכה לזביחה מפורשת בגמ', ראה לשונה להלן, וגדר כוונה לזביחה מבואר בתוס' שם (ד"ה נהי) שהוא "להתירה לזביחה זו", וכן בתוס' כאן ד"ה מנין. הרשב"א (חולין יג,א) ניסח זאת אחרת: "שיועד שנצטוו ישראל על השחיטה ולפיכך הוא שוחט", כלומר, שחוטך כמעשה בעל משמעות הלכתית, אבל לאו דווקא שידע את תוצאותיו, שבכך הבהמה ניתרת לאכילה. ההבחנה בין חתיכה בעלמא

ומכיוון שהלכה כר' נתן – לא פסק הרמב"ם כסוגיה כאן (כתר המלך על הרמב"ם)⁷.

תירוץ אחר, המיישב את הסוגיה כאן עם הגמ' בחולין: ר"א לא מתכוון לומר שהשוחט לשם חולין הרי זה מתעסק, אלא שדינו כמחשבת שלא לשמה, הפוסלת בחטאת בלבד. ראיית הגמ' לדברי ר"א מדין המתעסק פירושה כך: כשם שבכל הקדשים, שהשוחט סתמא כשר, ואפילו שלא לשמה הרי זה עלה לבעלים, מכל מקום אם אינו יודע כלל שהוא עוסק בשחיטה הרי זה גרוע יותר ופסול, כך גם בחטאת, שהשוחט לשם חולין כשר, אם אינו יודע כלל שזוהי חטאת – הרי זה גרוע יותר ופסול⁸.

לפי דרך זו, ראוי היה לרמב"ם לומר שהשוחט חטאת משום שסבר שהיא חולין הרי זו פסולה. באבן האזל (הל' מעשה הקרבנות ד,י) הסביר את הגמ' כאן כאמור, שזהו פסול בחטאת בלבד ומדין חטאת שלא לשמה, וביאר שהרמב"ם הולך לשיטתו (הל' פסוהמ"ק טו,א) שעקירה בטעות אינה עקירה, כלומר, שהשוחט קרבן לשם קרבן אחר מתוך שחשב בטעות שזהו הקרבן שלפניו – מחשבתו בטילה (עיין במערכה א). לדעתו דין זה אינו רק בטועה בין קדש לקדש אלא גם בטועה ומחליף חולין בקדשים ושוחט משום חולין. הסוגיה כאן, שפוסלת ב"משום חולין", סוברת כדעה (במנחות מט,א) שעקירה בטעות שמה עקירה, ואין הלכה כמותה⁹.

ראיה לשיטת תוס', שהשוחט וחושב שהם חולין הרי זה מתעסק ופסול, מסוגיית הירושלמי בקידושין (פ"א ה"ה), בה מובאת המימרא כאן בלשון שונה: "שמואל שאל לרב חונה: שוחט ונתעסק בקדשים? אמר ליה: 'לרצונכם' פרט למתעסק". הלשון "שוחט ונתעסק בקדשים" משמעה שאדם היה עומד ושוחט בהמות, ויודע שהוא עוסק בשחיטה, ותוך כדי כך באה לידו בהמת קדשים ולא ידע זאת. מכאן שהדרשה באה לפסול שוחט משום חולין בכל הקרבנות, ואין זה דין בחטאת בלבד משום שטעונה לשמה¹⁰.

בעבודות אחרות

ר' אלעזר מזכיר את השחיטה, וגם הפסוקים המובאים

אחר ושחט בהמת קדשים שפסולה". בחולין (יג,א ד"ה מנין) אף כתב בפירושו: "כגון מתעסק בסכין להגביהו או לזורקו ושחט בקדשים, שלא נתכוון לשום שחיטה, אבל נתכוון לשום שחיטה בעלמא כשר, אלא שלא עלה לבעלים לשם חובה".

התוס' שם (ד"ה מנין) הקשו עליו, שאם לא התכוון לחתיכה הרי זה פסול אף בחולין לדעת רבנן. לפיכך פירשו ש"מתעסק בקדשים" הוא מי שמתכוון לחיתוך הסימנים אך לא לשחיטה, או מתכוון לשחיטה אך סבר שהם חולין, כמבואר בגמ' כאן.

כדברי רש"י כתב גם הרמב"ם (הל' פסולי המוקדשין א,ג): "השוחט את הקדשים ולא נתכוון לשחיטה אלא כמתעסק הרי אלו פסולין עד שיתכוון לשחיטה", ולא הזכיר פסול כשהיה סבור שזוהי בהמת חולין (ותמהו על כך בשפת אמת כאן ובליקוטי הלכות ה,א ד"ה משום חולין). וכן פירש דבריו הר"י קורקוס: "ודאי שאין דעת רבנו לפסול כל שנתכוון לשחיטה אפילו של חולין", אך לא ביאר כיצד יתיישבו הדברים עם הגמ' כאן.

כדעה זו נראה גם מהרמב"ן במלחמות ה' (ראש השנה ז,א בדפי הרי"ף), הכותב: "ואע"ג דמתעסק בקדשים פסול... בעינן כוונת שחיטה, אבל כוונה דמצוה בקדשים לא בעינן"⁵.

יישוב הסוגיה כאן לשיטתם

אפשר שטעמם של רש"י והרמב"ם, שבגמ' בחולין הנ"ל משתמע, כאמור, שגם בקדשים די בכוונת זביחה כלשהי, והסוגיות חלוקות בשאלה זו. לפיכך פירש רש"י בחולין על פי שיטת הגמ' שם, ואף הרמב"ם הכריע כך, אולי משום ששם זוהי הבנתה של סתמא דגמ', ואילו כאן אלו דברי אמורא יחיד המבין כך את דעת שמואל⁶.

יש מפרשים, שמחלוקת הסוגיות תלויה במחלוקת התנאים על הכוונה בשחיטת חולין: לדעת ר' נתן, שבחולין אין צורך בשום כוונה, דיינו אם הפסוק בקדשים ילמד על מתעסק גמור, שאינו יודע כלל שהוא שוחט, ורק בזה פסלה התורה. לעומת זאת לדעת חכמים, שבחולין נדרשת כוונה מסוימת, הלימוד בקדשים מוסיף שהשוחט ידע שזהו קרבן.

5. גם בחידושי בחולין יג,א הסביר את המתעסק כרש"י שם. אך ראה להלן: בעבודות אחרות, על הבנת האחיעזר בדבריו.

6. גם בפשט דברי שמואל יותר נח להבין כך, שכן הלשון "שתהא שחיטה לשם בן בקר" אין משמעה לשם קרבן.

7. כך משמע מרש"י בחולין הנ"ל, המזכיר בדין מתעסק בקדשים את הדוגמא של מתעסק בסכין להגביהו, שחכמים פוסלים בה אף בחולין, ומשמע שפירש אליבא דר' נתן. הרמב"ן שם העיר עליו, שבקדשים אין מחלוקת כלל בין ר' נתן לחכמים.

8. לכאורה מצד הסברה "דלאו מינה לא מחריב בה" (לעיל ג,א) היה מקום לומר שדווקא מפני שטעותו זו גדולה יותר – אין בכוחה לפסול את החטאת. ויש לדחות: א. מסקנת הגמ' (ג,ב) שהדין שחטאת לשם חולין כשרה אינו נובע מסברה זו אלא מגזירת הכתוב, אותו מביאה הגמ' כאן, ואם כן יש לומר שאין לנו בו אלא חידוש, דווקא ב"לשם חולין" ולא ב"משום חולין". ב. גם מצד הסברה, יתכן שהיודע שזהו קרבן ובא לייעד אותו לחולין הרי זה מחשבת הבל שאינה תופסת כלל, וזהו "דלאו מינה לא מחריב בה", מה שאין כן בטועה וסובר שזוהי בהמת חולין.

9. ביאור הדברים: אילו היתה כוונת ר' אלעזר שדין השוחט משום חולין נלמד מן הפסוק שמביא שמואל – לא היה מקום לשלול זאת מחמת הדעה שעקירה בטעות אינה עקירה: בשוחט קרבן אין דין חיובי של מחשבה לשם הקרבן המסוים, אלא שהמחשבה שלא לשמו פוגמת (לדין על כך עיין במערכה ב), ועל כך אומרת ההלכה שמחשבה מוטעית אין לה ערך ואינה פוגמת. לעומת זאת כאן, יש גזירת הכתוב האומרת דין חיובי לשחוט קרבנות בידיעה שזהו קרבן, "שתהא שחיטה לשם בן בקר", והמחשבה משום חולין, גם אם בטעות, ראוי שתפסול. לפיכך נצרך באבן האזל להוסיף שפסול "משום חולין" אינו כלול בדין מתעסק, אלא זהו דין לשמה, המיוחד בפסח וחטאת, ולכן הוא תלוי בדין עקירה בטעות. ר' אלעזר מסיק מדברי שמואל על מתעסק, שכשבעיניו לשמה – יש צורך במחשבה חיובית לשמה ולא די בכך שלא ישנה, וממילא גם עקירה בטעות הוי עקירה, וחטאת משום חולין הרי זו חטאת שלא לשמה. אך להלכה אנו תופסים כדברי שמואל על מתעסק ולא את מה שהסיק ממנו ר' אלעזר.

10. כך גם מתבאר מנוסח הגמ' כאן כפי המובא ברשב"א בחולין (יג,א): "עולה ששחטה לשם חולין – כשרה, משם חולין – פסולה".

בשחיטה יש פסול מיוחד של מתעסק מגזירת הכתוב, וזאת אפילו בשוחט משום חולין, ואילו בשאר העבודות פסול המתעסק הוא ככל שאר המצוות שבתורה. לדעתו יש לכך שתי השלכות: א. בשחיטה גם השוחט משום חולין פסול, כסוגיה כאן, ואילו בשאר העבודות מתעסק הוא מי שלא מתכוון כלל למעשהו (ולא כפי שנתבאר לעיל שדעת הרמב"ן כרש"י והרמב"ם). ב. בכל המצוות המתעסק לא יצא ידי חובתו, וכך גם בשאר העבודות לא עלו לבעלים לשם חובה, אבל הקרבן אינו נפסל בכך, פרט לשחיטה¹³.

סיכום

המתעסק בשחיטת קדשים, שאינו יודע כלל שהוא שוחט בהמה – שחיטתו פסולה. הגמ' כאן מדמה למקרה זה גם את מי שידע שהוא שוחט, אבל סבור שזוהי בהמת חולין, וכך נוקטים תוס', וכן משמע בירושלמי. בגמ' בחולין, לעומת זאת, ניתן להבין שכוונה לשחיטה כלשהי מספיקה להכשיר בקדשים, וכך נראה בשיטת רש"י והרמב"ם והרמב"ן. אפשר שלדעתם הסוגיות חלוקות, או שכוונת הגמ' כאן שדווקא חטאת משום חולין פסולה, מדין חטאת שלא לשמה.

בשאר העבודות, ברמב"ן משמע שאף בהן המתעסק פסול, ונחלקו אחרונים בדבר.

בדברי רב הונא מתייחסים אליה בלבד (וכן נוסח דבריו בירושלמי הנ"ל). על פי זה יש לדון בשאר עבודות הקרבן: קבלה, הולכה וזריקת הדם, וכן בכל עבודות המקדש, מה דין העושה אותם כמתעסק.

הרמב"ן במלחמות ה' (ראש השנה ז,א בדפי הרי"ף) כותב: "דמתן דמים... לא בעי כוונה [לשם מצוה]... ואע"ג דמתעסק בקדשים פסול, הכי נמי מתעסק במצוות לכולי עלמא לא יצא... ובקדשים נמי בעינן כוונת שחיטה, אבל כוונה דמצוה בקדשים לא בעינן". נראה מדבריו שגם בזריקת דם נאמר הדין שהמתעסק פסול (אלא שגדר המתעסק אינו מחייב כוונה למצוה, וכדעת רש"י הנ"ל), וכך דעת כמה אחרונים¹¹. יתכן שלדעתו שאר העבודות נלמדות מן השחיטה. אפשר גם שאינן זקוקות לפסוק: מכיוון שעבודות אלו הן מצוות – הדבר פשוט שהמתעסק אין בו קיום מצוה, ככל המצוות שהמתעסק אינו יוצא ידי חובתן, וממילא הקרבן נפסל. רק בשחיטה נזקקנו לפסוק מיוחד ללמוד זאת, משום שבחולין הרי זו פעולת היתר ולא מצוה רגילה (כשם שטבילה מועילה לטהר אף בלא כוונה, לדעת רב בחולין לא,א). עוד אפשר לומר, שהגמ' מזכירה את השחיטה כי רק בה שייך לעשותה "לשם חולין", מה שאין כן בשאר עבודות המקדש, שאין להן מעשה מקביל בחולין¹².

אולם באחיעזר (ח"ג סי' נב) פירש דבריו אחרת, שרק

11. עולת שלמה; חזון איש (זבחים סי' כ-ב ס"ק י-יא באריכות); גור אריה יהודה (לגר"מ זמבא, קונטרס המועדים סי' כב, ז), ולדעתו נאמר הדבר בכל עבודות המקדש, ואפילו בשמירת המקדש.

12. כיו"ב כתב בעולת שלמה, שאמנם פסול מתעסק נוהג בכל העבודות, אבל עבודת קטן פסולה רק בשחיטה, מפני שמעשיו אינם מוכיחים שכוונתו לקרבן, מה

11. עולת שלמה; חזון איש (זבחים סי' כ-ב ס"ק י-יא באריכות); גור אריה יהודה (לגר"מ זמבא, קונטרס המועדים סי' כב, ז), ולדעתו נאמר הדבר בכל עבודות המקדש, ואפילו בשמירת המקדש.

12. כיו"ב כתב בעולת שלמה, שאמנם פסול מתעסק נוהג בכל העבודות, אבל עבודת קטן פסולה רק בשחיטה, מפני שמעשיו אינם מוכיחים שכוונתו לקרבן, מה